

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากเอกสาร สัมภาษณ์และการสำรวจภาคสนามเกี่ยวกับเรื่องการฟื้นฟูบริเวณประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา อุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ซึ่งได้ผนวกเรื่องชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิบะไว้ด้วยนั้น
ปรากฏผล สรุปได้ดังนี้

การฟื้นฟูบริเวณประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา

1. ประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา

ในปี พ.ศ. 2479 รัฐบาลมีนโยบายที่จะนำบรรดานักโทษผู้มีสันดาน เป็นผู้ร้ายไปรวมไว้ในที่แห่งเดียวกัน เพื่อสะดวกแก่การควบคุมและฝึกอาชีพ เพื่อจะได้เป็นผู้ที่มีความสามารถประกอบอาชีพสุจริตเมื่อพ้นโทษไปแล้ว โดยมอบหมายให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้ดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 เริ่มต้นด้วยการสำรวจ บุกเบิก และก่อสร้างอาคารสถานที่ทำการที่บริเวณหน่วยตะโละอูดัง ขณะเดียวกันก็ได้เริ่มสำรวจ บุกเบิก และก่อสร้างที่บริเวณหน่วยตะโละวาว พร้อมกันไปด้วย พ.ศ. 2481 เริ่มส่งนักโทษกักกันไปที่หน่วยตะโละอูดัง และส่งทยอยไปอีกหลายรุ่น พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เกาะตะรุเตาเป็นนิคมฝึกอาชีพและกักกันนักโทษที่มีสันดานเป็นผู้ร้าย ในปีเดียวกันนี้ทางราชการได้ส่งนักโทษการเมือง โดยเฉพาะในคดีกบฏบวรเดช และคดีกบฏนายสิบมาที่

หน่วยตะโละอูดัง นักโทษที่หน่วยตะโละอูดังเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ จึงต้องย้ายนักโทษกักกัน ส่วนใหญ่ไปอยู่ที่หน่วยตะโละวาว ใน พ.ศ. 2484 ซึ่งในปีนั้นนักโทษกักกันในนิคมฝักอาชีพ ตะรุเตา มีจำนวนมากถึง 3,000 คน พ.ศ. 2486 ย้ายนักโทษการเมืองทั้งหมด ไปไว้ที่ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่าง พ.ศ. 2487 - 2489 เกิดกรณีโจรสลัดจันทา ให้กลายเป็นเหตุนำไปสู่การปิดนิคมฝักอาชีพที่เกาะตะรุเตา ใน พ.ศ. 2491

2. ชีวิตและความเป็นอยู่ของนักโทษบนเกาะตะรุเตา

นักโทษบนเกาะตะรุเตามี 2 กลุ่ม คือ นักโทษกักกันและนักโทษการเมือง ชีวิตและความเป็นอยู่ของนักโทษทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าว แบ่งระยะเวลาศึกษาเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนสงครามเอเซียบูรพา กับช่วงระหว่างและหลังสงครามเอเซียบูรพา

2.1 นักโทษกักกัน

2.1.1 ช่วงก่อนสงครามเอเซียบูรพา มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างลำบาก ต้องทำงานหนัก ไม่ได้ฝึกวิชาชีพตามจุดมุ่งหมายของทางการเข้าที่ควร เพราะจำนวนนักโทษมีมากเกินไป ไม่ได้สัดส่วนกับเจ้าพนักงานผู้ชำนาญการด้านวิชาชีพที่จะเป็นผู้ฝึกสอน นักโทษส่วนใหญ่จึงถูกใช้หนักไปในด้านงานที่ต้องใช้กำลัง โดยเฉพาะตัดไม้ เป็นต้น อาหารการกินค่อนข้างฝืดเคืองและด้อยคุณภาพ การรับประทานอาหารในช่วงนี้เพียงเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้เท่านั้น ปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งในช่วงนี้ คือ ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะไข้มาเลเรีย

2.1.2 ช่วงระหว่างและหลังสงครามเอเซียบูรพา เกิดภาวะขาดแคลนอย่างหนักในนิคมฝักอาชีพตะรุเตา ทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคและเวชภัณฑ์ รวมทั้งแพทย์ การเจ็บป่วยโดยเฉพาะมาเลเรีย ทำให้นักโทษกักกันเสียชีวิตจำนวนมาก ภาวะขาดแคลนดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดกรณีโจรสลัด หลังจากกรณีโจรสลัดยุติ ความเป็นอยู่ของนักโทษกักกันก็ดีขึ้น เมื่อปิดนิคมฝักอาชีพเกาะตะรุเตา พ.ศ. 2491 นักโทษกักกันถูกย้ายไปอยู่ที่สถานกักกัน จังหวัดนครปฐม

2.2 นักโทษการเมือง

2.2.1 ช่วงก่อนสงครามเอเชียบูรพา นักโทษการเมืองมีความเป็นอยู่ดีกว่านักโทษกักกันมาก ไม่ต้องจองจำเครื่องพันธนาการ ไม่ต้องทำงาน มีความเป็นอยู่ค่อนข้างอิสระ สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับนักโทษการเมือง คือ เรื่องอาหารที่ไม่สามารถรับประทานจากที่ทางโรงครัวของนิคมฯ จัดให้ได้ จึงแก้ปัญหาโดยการปรุงเอง หรือผูกอาหารป่นโตจากครอบครัวของผู้คุม กับเรื่องการติดต่อกับญาติมิตร ซึ่งทำได้ยากมากเพราะทางนิคมฯ ควบคุมในเรื่องนี้อย่างเข้มงวด ทำให้เป็นปัญหาต่อสุขภาพจิตอย่างรุนแรง

2.2.2 ช่วงระหว่างสงครามเอเชียบูรพา นักโทษการเมืองได้รับผลกระทบจากภาวะขาดแคลนในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับนักโทษกักกันแต่น้อยกว่า ทั้งนี้เพราะถูกย้ายไปอยู่ที่เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อ พ.ศ. 2486 ก่อนที่จะเกิดภาวะขาดแคลนอย่างรุนแรง

อนึ่งกรณีโจรสลัดเกาะตะรุเตา เกิดขึ้นจากนักโทษกักกันจำนวนหนึ่งร่วมมือกับเจ้าหน้าที่บางคนของนิคมฯ กรณีโจรสลัดเกิดระหว่าง พ.ศ. 2487 - 2489 หลังจากที่นักโทษการเมืองย้ายไปอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้ว มูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดกรณีโจรสลัด มี 2 ประการ คือ มูลเหตุที่เกิดจากความขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคในช่วงระหว่างสงครามเอเชียบูรพาประการหนึ่ง กับมูลเหตุที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ผู้บริหารนิคมฯ โดยเฉพาะผู้อำนวยการนิคมฯ อีกประการหนึ่ง กรณีโจรสลัดมีผลกระทบต่อการเมืองระหว่างประเทศ รัฐบาลอนุญาตให้อังกฤษส่งกองทหารเข้าปราบปราม จับกุมผู้มีการกระทำเป็นโจรสลัดชั้นศาลไทย

3. การกำหนดจุดตั้งก่อสร้างและลักษณะสิ่งก่อสร้างในบริเวณประวัติศาสตร์

เกาะตะรุเตา

3.1 ท้องบริเวณประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ใน 2 เขต คือ เขตอำเภอตะไละอูดัง และเขตอำเภอตะไละวาว

3.1.1 เขตอ่าวตะโละอุง ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 6 องศา 31 ลิปดา 43 พิลิปดา ถึง 6 องศา 32 ลิปดา 55 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 99 องศา 40 ลิปดา 8 พิลิปดา ถึง 99 องศา 41 ลิปดา 17 พิลิปดาตะวันออก อยู่ทางด้านทิศใต้สุดของ เกาะ มีเนื้อที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร

3.1.2 เขตอ่าวตะโละวาว ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 6 องศา 36 ลิปดา 15 พิลิปดา ถึง 6 องศา 37 ลิปดา 15 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 99 องศา 40 ลิปดา 10 พิลิปดา ถึง 90 องศา 41 ลิปดา 42 พิลิปดาตะวันออก อยู่ตรงบริเวณกึ่งกลาง ด้านตะวันออกของเกาะ มีเนื้อที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร

3.2 สิ่งก่อสร้างในบริเวณประวัติศาสตร์

3.2.1 เขตอ่าวตะโละอุง พบสิ่งก่อสร้างรวม 19 รายการ

3.2.2 เขตอ่าวตะโละวาว พบสิ่งก่อสร้างรวม 18 รายการ

3.3 การกำหนดจุดสิ่งก่อสร้าง

สิ่งก่อสร้างทั้ง 2 เขต รวม 37 รายการ สามารถกำหนดพิกัดบอก ตำแหน่งที่ตั้ง ได้ทั้งหมด ดังปรากฏตามแผนที่อ่าวตะโละอุง (ภาพที่ 5) และแผนที่อ่าว ตะโละวาว (ภาพที่ 27)

3.4 ลักษณะสิ่งก่อสร้าง ภาพหลายเส้นแสดงลักษณะสิ่งก่อสร้างในบริเวณ ประวัติศาสตร์ทั้ง 2 เขต ที่ปรากฏในรายงานการศึกษาวิจัยฉบับนี้ เขียนตามข้อมูลเอกสาร และคำบอกเล่าของผู้บอกข้อมูล เนื่องจากสิ่งก่อสร้างเดิมไม่มีเหลืออยู่ ร่องรอยหลักฐาน เท่าที่ปรากฏก็เพียงให้สามารถบอกพิกัดตำแหน่งจุดก่อสร้างเท่านั้น ทั้งนี้เพราะ

3.4.1 สภาพสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นสิ่งก่อสร้างชั่วคราว ทั้งรูปแบบ และวัสดุที่ใช้ก่อสร้าง จึงทำให้สิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่ไม่ปรากฏหลักฐานเหลืออยู่ แม้สิ่งก่อสร้าง จำนวนหนึ่งจะเป็นสิ่งก่อสร้างที่ถาวรหรือค่อนข้างถาวร แต่วัสดุก่อสร้างบางอย่างเป็นวัสดุ

ไม้ถาวร เช่น ไม้ หรือจาก เป็นต้น ส่วนที่ใช้วัสดุถาวร เช่น ปูน หรือสังกะสีมีน้อย และใช้สำหรับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ เช่น อาคารที่ทำการ หรือบ้านพักเจ้าหน้าที่ระดับสูงเท่านั้น

3.4.2 เมื่อนิคมฝักอาชีพเกาะตะรุเตาถูกปิด ในปี พ.ศ. 2491 ได้มีการรื้อถอน ขนย้าย อาคาร และวัสดุก่อสร้างไปใช้ที่อื่น เช่น อาคารสำนักงานและโรงเรียนมอบให้เรือนจำ จังหวัดสตูล โรงเรียนมอบให้เรือนจำ จังหวัดตรัง

4. รูปจำลองเกาะตะรุเตาและอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

รูปจำลองเกาะตะรุเตา มาตรฐาน 1 : 5,000 ขนาด 3.00 X 5.62 เมตร มีรูปจำลองเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา มาตรฐาน 1 : 50,000 อยู่ในมุมซ้ายบนของรูปจำลองเกาะตะรุเตา

ชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ

ชาวเล เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งของประเทศไทย มีชีวิตเร่ร่อนและตั้งถิ่นฐานอยู่กระจัดกระจายตั้งแต่หมู่เกาะในเขตเมืองมะริดในประเทศพม่า ตลอดแนวทะเลฝั่งตะวันตกของประเทศไทยจนถึงประเทศอินโดนีเซีย ชาวเลจัดอยู่ในชาติพันธุ์กลุ่มมาเลย์ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของชาติพันธุ์มอญ ไกลอยด์

ชาวเลในประเทศไทย แบ่งเป็นกลุ่มมอญอยู่ทางตอนเหนือ ตั้งแต่จังหวัดกระบี่ขึ้นไป กับกลุ่มอูรักลาไวก์ซึ่งอยู่ตอนใต้ ตั้งแต่จังหวัดภูเก็ตลงมา สำหรับชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ เป็นชาวเลในกลุ่มอูรักลาไวก์

บรรพบุรุษคนแรกของชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ เป็นชาวเลที่มาจากในเขตมาเลเซีย เมื่อประมาณ 100 ปีมาแล้ว เป็นต้นตระกูล "หาญทะเล" ภายหลังมีการอพยพชาวเลจากเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เข้ามาจนกลายเป็นสังคมชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะในปัจจุบัน

จากผลของการศึกษา สรบุชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเลเกาะอาดังและเกาะ
ลิเป๊ะ ดังนี้

1. ด้านสังคม

พื้นที่เกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า บ้านเกาะอาดัง
อยู่ในเขตการปกครอง หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ประชากร
135 ครัวเรือน จำนวน 806 คน มีทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน ครอบครั
ชาวเลมีแนวโน้มเป็นแบบครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น บ้านอาศัยมีลักษณะเป็นเรือนเครื่องผูก มี
ล้อมภายในบริเวณบ้าน การสาธารณสุขได้รับการบริการจากสถานีอนามัยตำบล และโครง
การแพทย์ พอ.สว. ชาวเลรุ่นใหม่จึงมีแนวโน้มในการรักษาสุขภาพอนามัยดีขึ้น

บนเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ ยังไม่มีถนน การคมนาคมทั้งภายในและภาย
นอกใช้ทางน้ำเพียงทางเดียว การติดต่อสื่อสารใช้วิทยุสื่อสารเป็นหลัก การปกครองมีผู้ใหญ่
บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงจากทางราชการ ด้านการศึกษามีโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา 1 โรง สื่อการศึกษาจากระบบที่สำคัญ คือ วิทยุและโทรทัศน์

2. ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก คือ การประมง ผู้ประกอบอาชีพประมงมีทั้งกลุ่มชาวประมงแท้
และกลุ่มนายทุน อาชีพอื่นมีการเพาะปลูกกับการค้าขายเพียงเล็กน้อย สินค้าออกหลัก ได้แก่
ปลาสต ปลาเค็ม น้ำปลิงทะเล และปลาเป็น

การถือครองที่ดินยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ ที่ดินรายใหญ่ถือครองโดยผู้ถือครอง
เพียงไม่กี่ราย การใช้แรงงานแบบแรงงานภายในครอบครัว

3. ด้านวัฒนธรรม

ชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ สามารถใช้ภาษาได้ 2-3 ภาษา คือ
ภาษาชาวเล ภาษามลายู และภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาชาวเลจัดอยู่ในตระกูลมลายู-โพลี

เนเขียน เป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ มีแต่ภาษาพูดไม่มีภาษาเขียน ภาษาชาวเลมี 8 หน่วยเสียงสระ และ 19 หน่วยเสียงพยัญชนะ คำส่วนใหญ่มี 2 พยางค์ สร้างประโยคแบบเรียงคำ เช่นเดียวกับภาษาไทย

ชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ นับถือผี มีความเชื่อเรื่องวิญญาณเคราะห์และไสยศาสตร์ ไม่มีศาสนาที่ชัดเจน คติธรรมมีทั้งในรูปของสำนวน คำพังเพย สุภาษิตและนิทาน โดยเฉพาะนิทานมีทั้งคติธรรมทั่ว ๆ ไปและคติธรรมเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม

ประเพณีสำคัญของชาวเล คือ การสะเดาะเคราะห์ด้วยการลอยเรือ มีปีละ 2 ครั้ง ศิลปะเป็นแบบศิลปะเพื่อการยังชีพ ได้แก่ การทอเสื่อ เย็บจาก ทำผ้าขัดและดนตรีหลัก คือ รำมะนา มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์จึงเป็นเครื่องดนตรีแห่งพิธีกรรม เพลงมีทั้งเพลงกล่อมเด็กและเพลงร้องเงิง ก็พามีทั้งการเล่นของเด็กและผู้ใหญ่ ส่วนนันทนาการมีการเล่นนิทาน นันทนาการที่เป็นยอดนิยมของชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิเป๊ะ คือ ร้องเงิง และรำวง นางรำถือเป็นผู้ที่มีเกียรติของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการฟื้นฟูบริเวณประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตา อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ผู้วิจัยประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ผลการวิจัยน่าจะนำไปสู่การวิจัยประยุกต์และโครงการต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงขอเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อการวางแผนสำหรับโครงการเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ในโอกาสต่อไป ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรค

1.1 ระยะเวลาของการศึกษา น้อยเกินไปสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลเอกสาร สัมภาษณ์ ออกสำรวจภาคสนาม การสืบค้นหาผู้บอกข้อมูล ซึ่งเมื่อเริ่มต้น

วิจัยยังไม่มีข้อมูลว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหนและจำนวนเท่าไร รวมทั้งช่วงเวลาออกปฏิบัติการในพื้นที่ในช่วงเวลาจำกัดด้วยสภาพลมฟ้าอากาศตามฤดูกาล ระยะเวลาของการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับโครงการนี้ควรจะใช้เวลาถึง 2 ปีเป็นอย่างน้อย

1.2 พื้นที่ศึกษา มีสภาพเป็นเกาะกลาง อยู่ไกลจากฝั่ง ช่วงเวลาของการเดินทางที่ปลอดภัยเพียง 6 เดือน การเริ่มต้นโครงการทำให้ช่วงเวลาเดินทางที่ปลอดภัยเหลือเพียง 4 เดือนเท่านั้น

1.3 แหล่งข้อมูล

1.3.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร เอกสารอยู่กระจัดกระจาย หายาก ระบบราชการเป็นอุปสรรค ในขณะที่ข้อมูลบางอย่างถูกทำลาย

1.3.2 ร่องรอยหลักฐานสิ่งก่อสร้างในบริเวณพื้นที่ศึกษาเหลือน้อยมาก เพราะวัสดุที่ใช้ก่อสร้างไม่ถาวร จึงถูกทำลายตามธรรมชาติเร็วกว่าที่ควรจะเป็น บริเวณและสิ่งก่อสร้างถูกปกคลุมด้วยต้นไม้ เพราะสภาพกร้าง โดยเฉพาะการรื้อถอนโยกย้ายวัสดุสิ่งก่อสร้างออกไปใช้ที่อื่น เมื่อสิ้นสุดสภาพนิคมมีอาชีพและการปรับแต่งพื้นที่บางส่วน

1.3.3 ผู้บอกข้อมูล เจาะจงผู้ที่เคยอยู่ในเหตุการณ์ มีอดีตเจ้าพนักงาน ผู้คุม นักโทษกักกัน ที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันเหลือน้อยลง ทั้งเป็นผู้สูงอายุและเกือบหมดหรือหมดสภาพเป็นผู้บอกข้อมูล จึงอาจกล่าวได้ว่าหากการทำวิจัยเรื่องนี้เข้าไป 10 ปี จะไม่มีโอกาสที่จะมีผู้บอกข้อมูล โดยตรง ได้เลย

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 แผนปรับปรุงบริเวณประวัติศาสตร์

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เกาะตะรุเตา ซึ่งเป็นบริเวณประวัติศาสตร์ 2 เขต คือ เขตอ่าวตะโละอู้งัง และเขตอ่าวตะโละวาว ทำให้ได้อาณาเขตที่แน่นอน สิ่งก่อสร้างและจำนวนสิ่งก่อสร้างในแต่ละเขต พิกัดตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งลักษณะสิ่งก่อสร้างทั้งหมด เป็นข้อมูลความรู้เชิงวิชาการที่เป็นเพียงจุดเริ่มของแผนการฟื้นฟูบริเวณประวัติศาสตร์เกาะตะรุเตาเท่านั้น

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนการปรับปรุงบริเวณประวัติศาสตร์ของเกาะตะรุเตาทั้ง 2 เขต ให้เป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและที่สำคัญจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นและขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1.1 ควรกำหนดเป้าหมายของแผนปรับปรุงให้ชัดเจน คือ ต้องการปรับปรุงให้เป็น "อุทยานประวัติศาสตร์" ตามแนวคิดหรือปรัชญาของกรมศิลปากร ให้แล้วเสร็จในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และ 8 (พ.ศ. 2535-2544)

2.1.2 กำหนดแผนงานหรือกิจกรรมที่จะต้องกระทำให้เป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) แผนงานสำรวจภาคสนามบริเวณประวัติศาสตร์ทั้งสองเขตอย่างละเอียด เพื่อกำหนดอาณาเขตของบริเวณประวัติศาสตร์ที่แน่นอน พร้อมทั้งจัดการให้พื้นที่โล่ง ตัดถนนตามแนวเดิม และกำหนดตำแหน่งสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ พร้อมทั้งมีป้ายบอก
- 2) แผนงานจัดทำแผนผังบริเวณประวัติศาสตร์ ที่มีขนาดมาตราส่วนขนาดใหญ่ตามความเหมาะสม สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในแต่ละชนิดของงาน
- 3) แผนงานจัดทำรูปจำลองบริเวณประวัติศาสตร์ ทั้งสองเขตให้มีมาตราส่วนขนาดใหญ่ ที่สามารถแสดงรูปจำลอง สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ไว้ได้ชัดเจน
- 4) แผนงานศึกษาลักษณะสิ่งก่อสร้าง และจัดทำภาพถ่ายเส้นสิ่งก่อสร้าง นำไปติดป้ายและแขวนไว้ ณ บริเวณ หรือตำแหน่งของสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์นั้น ๆ และมีหลังคากันแดดกันฝน เพื่อความทนทานและสวยงาม
- 5) แผนงานซ่อมแซมถนนประวัติศาสตร์ ตามแนวถนนสายเดิม เชื่อมระหว่างบริเวณประวัติศาสตร์เขตอ่าวตะโล๊ะอูดังกับเขตอ่าวตะโล๊ะวาว พร้อมกับซ่อมแซมถนนภายในแต่ละเขต ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้
- 6) แผนงานรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เท่าที่มีเหลืออยู่ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องของจันทน์โกษ ได้แก่ สมอบก ไซ้ตรวน ฯลฯ โดยจัดศูนย์แสดงนิทรรศการ ณ บริเวณแหล่งประวัติศาสตร์ของเกาะตะรุเตาเขตใด

เขตหนึ่ง หรือทั้ง 2 เขต

2.2 แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ปัจจุบันการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีมาก ได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซีย ได้พัฒนาเกาะลังกาวีซึ่งอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคู่แข่ง ถ้าเราไม่พัฒนาสิ่งดึงดูดในทางการท่องเที่ยว หรือทรัพยากรทางการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ นอกเหนือไปจากประเพณีธรรมชาติ ทั้ง ๆ ที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตามีศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้เปรียบกว่าเกาะลังกาวีของมาเลเซีย คือ บริเวณประวัติศาสตร์ และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเลบนเกาะอาดังและลิบ๊ะ ดังนั้นกองอุทยานแห่งชาตินำร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ไม่ใช่เพียงเพื่อประเทศไทยเท่านั้น หากแต่เพื่อยกระดับอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ให้เป็นมรดกอันล้ำค่าของมวลมนุษยชาติด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ควรมีการวางแผนและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ โดยแบ่งเป็น 3 แผนย่อย ดังนี้

2.2.1 แผนอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตาให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ รับผิดชอบโดยอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

2.2.2 แผนบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่การบริการด้านที่พัก อาหาร พาหนะ และบริการอื่น ๆ ไม่ควรตั้งอยู่ในเขตอุทยานฯ เพราะอย่างน้อยจะช่วยลดปัญหามลภาวะและสภาพแวดล้อม โดยอาจให้อยู่ที่ปากปารา อำเภอละงู และที่ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ทั้งนี้ น่าจะให้อยู่ในความรับผิดชอบของภาคเอกชน หรือให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

2.2.3 แผนแนะนำการท่องเที่ยว น่าจะให้อยู่ในความรับผิดชอบของทั้ง ข้อแรกสตูล อุทยานแห่งชาติตะรุเตา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชน ทั้งนี้โดยให้อุทยานแห่งชาติตะรุเตาเป็นแกนนำ

2.3 แผนอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวเลเกาะอาดังและเกาะลิบ๊ะ

2.3.1 การกำหนดเขต หรือ โชนของรีสอร์ทและเขตที่อยู่อาศัยของชาวเลให้ชัดเจน

2.3.2 การสร้างท่าเทียบเรือใหม่ที่เกาะอาดังและเกาะลิบ๊ะ

2.3.3 แผนมวลชนสัมพันธ์กับชาวเล เพื่อให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเลอย่างแท้จริง

2.4 เรื่องที่ควรศึกษาต่อไป คือ

2.4.1 ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

2.4.2 วิถีชีวิตของชาวเล บนเกาะอาดังและลิบ๊ะ

